

Προκαταρκτικές Έννοιες Διακριτών Μαθηματικών

Αλγόριθμοι και Πολυπλοκότητα

Μερκούρης Παπαμιχαήλ[†]

[†]Τμήμα Επιστήμης Υπολογιστών,
Πανεπιστήμιο Κρήτης

Εαρινό Εξάμηνο, ακαδ. έτος 2022-2023

- 1 Μαθηματική Επαγωγή
 - Κλειστοί Τύποι Αθροίσματος
- 2 Ελάχιστο Αντιπαράδειγμα: Αρχή Καλής Διάταξης
 - Θεμελιώδες Θεώρημα Αριθμητικής
- 3 Ύπαρξη Αντιπαραδείγματος
 - Θεώρημα του Ευκλείδη
- 4 Αρχή Περιστερών
- 5 Θεωρία Γραφημάτων
- 6 Bibliography

- 1 Μαθηματική Επαγωγή
 - Κλειστοί Τύποι Αθροίσματος
- 2 Ελάχιστο Αντιπαράδειγμα: Αρχή Καλής Διάταξης
 - Θεμελιώδες Θεώρημα Αριθμητικής
- 3 Ύπαρξη Αντιπαραδείγματος
 - Θεώρημα του Ευκλείδη
- 4 Αρχή Περιστερών
- 5 Θεωρία Γραφημάτων
- 6 Bibliography

Ένα Πρώτο Πρόβλημα: Κλειστοί Τύποι Αθροίσματος

Πρόβλημα 1: Κλειστός Τύπος Αθροίσματος

Βρείτε έναν κλειστό τύπο για το άθροισμα,

$$\sum_{i=1}^n i = 1 + 2 + \cdots + n$$

- Λέγεται ότι αυτό το πρόβλημα είχε βάλει ο δάσκαλος του Gauss στους μαθητές του.
- Σκοπός ήταν να τους κρατήσει απασχολημένους.
- Λέγεται πως ο Gauss, σε τόσο νεαρή ηλικία υπολόγισε το άθροισμα σε λίγα λεπτά.
- Ίσως ένα από τα πρώτα κατορθώματα του "πρίγκιπα των μαθηματικών"!

Τι παρατήρησε ο Gauss;

Μερικά Παραδείγματα

Ας προσπαθήσουμε να υπολογίσουμε το $\sum_{i=1}^{100} i = 1 + 2 + \dots + 99 + 100$.
Παρατηρούμε το εξής:

$$1 + 100 = 101$$

$$2 + 99 = 101$$

$$3 + 98 = 101$$

$$\vdots$$

$$50 + 51 = 101$$

$$\vdots$$

$$100 + 1 = 101$$

Από τα Παραδείγματα στη Μαθηματική Σχέση (1)

Ας ξαναδούμε τους υπολογισμούς που κάναμε:

$$1 + 100 = 101$$

$$2 + 99 = 101$$

$$3 + 98 = 101$$

\vdots

$$50 + 51 = 101$$

\vdots

$$100 + 1 = 101$$

► Αθροίζουμε τις παραπάνω σχέσεις *κατά μέλη*. Έχουμε 100 σχέσεις, κάθε μία από αυτές αθροίζει στο 101. Τελικά, θα έχουμε,

$$\sum_{i=1}^{100} i + \sum_{j=100}^1 j = 100 \cdot 101$$

Από τα Παραδείγματα στη Μαθηματική Σχέση (2)

- Αθροίζουμε τις παραπάνω σχέσεις κατά μέλη. Έχουμε 100 σχέσεις, κάθε μία από αυτές αθροίζει στο 101. Τελικά, θα έχουμε,

$$\sum_{i=1}^{100} i + \sum_{j=100}^1 j = 100 \cdot 101 \quad (1)$$

- Έστω $S_n = \sum_{i=1}^n i$. Η σχέση (1) γράφεται:

$$S_{100} + S_{100} = 100 \cdot 101 \quad (2)$$

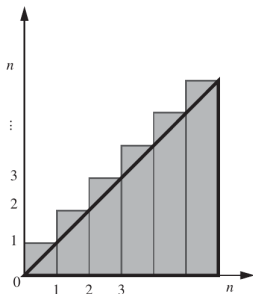
- Άρα,

$$S_{100} = \frac{100 \cdot 101}{2} \quad (3)$$

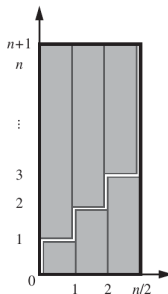
Από τα Παραδείγματα στη Μαθηματική Σχέση (3)

Δοκιμάζουμε να γενικεύσουμε την σχέση (3). Καταλήγουμε στο τύπο,

$$S_n = \frac{n(n+1)}{2} \quad (4)$$

(a)

(b)

Figure 1: Μια οπτική παρουσίαση του τύπου (4).

Το Σχήμα 1 μας παρέχει μια πολύτιμη διαίσθηση, αλλά δεν αποτελεί τυπική απόδειξη! Μπορούμε να δικαιολογήσουμε αυστηρά την σχέση (4) με *Μαθηματική Επαγωγή*.

Το Αξίωμα της Μαθηματικής Επαγωγής

Αξίωμα Μαθηματικής Επαγωγής

Έστω κάποια ιδιότητα $\Phi(n)$ πάνω στους φυσικούς αριθμούς, δ.δ. $n \in \mathbb{N}$.
Αν δείξουμε τα εξής:

1. Ότι ισχύει η $\Phi(1)$ [Βήμα Βάσης].
2. Ότι αν ισχύει $\Phi(n)$ [Επαγωγική Υπόθεση],
τότε ισχύει το $\Phi(n+1)$, [Επαγωγικό Βήμα]
δ.δ. $\forall n \in \mathbb{N}, \Phi(n) \Rightarrow \Phi(n+1)$

Τότε, έχουμε δείξει ότι,

$$\forall n \in \mathbb{N}, \Phi(n)$$

Πίσω στο Πρόβλημά μας

► Έστω $\Phi(n) \equiv S_n = \frac{n(n+1)}{2}$.

- 1 Για $\Phi(1)$, έχουμε $S_1 = \frac{1(1+1)}{2} = \frac{2}{2} = 1$. Το οποίο ήταν και το ζητούμενο!
- 2 Έστω ότι ισχύει το $\Phi(n)$ για κάποιο (αυθαίρετο) $n \in \mathbb{N}$. Θα δείξουμε ότι ισχύει το $\Phi(n+1)$.

$$\begin{aligned} S_{n+1} &= S_n + (n+1) \\ &\stackrel{\text{Ε.Υ.}}{=} \frac{n(n+1)}{2} + (n+1) \\ &= \frac{n(n+1)}{2} + \frac{2(n+1)}{2} \\ &= \frac{(n+1)(n+2)}{2} \end{aligned}$$

Είναι σημαντικό να εστιάσουμε στα βήματα που ακολουθήσαμε για την απόδειξη της Σχέσης (4).

- 1 Από το γενικό στιγμιότυπο *πήγαμε στο ειδικό*, δ.δ. από τον υπολογισμό του S_n , στο S_{100} .
- 2 Μετά από κάποιους υπολογισμούς, βρήκαμε μια σχέση για το S_{100} .
- 3 Από την σχέση για το S_{100} , *γενικεύσαμε*, πίσω στο S_n .
- 4 Τέλος, αποδείξαμε την γενική σχέση μέσω *Μαθηματικής Επαγωγής*.

- 1 Μαθηματική Επαγωγή
 - Κλειστοί Τύποι Αθροίσματος
- 2 Ελάχιστο Αντιπαράδειγμα: Αρχή Καλής Διάταξης
 - Θεμελιώδες Θεώρημα Αριθμητικής
- 3 Ύπαρξη Αντιπαραδείγματος
 - Θεώρημα του Ευκλείδη
- 4 Αρχή Περιστερών
- 5 Θεωρία Γραφημάτων
- 6 Bibliography

Αρχή Καλής Διάταξης (Well Ordered Principle)

Έστω ένα υποσύνολο των φυσικών αριθμών $S \subseteq \mathbb{N}$. Τότε το S έχει ελάχιστο στοιχείο.

- Αποδεικνύεται ότι η Αρχή Καλής Διάταξης είναι ισοδύναμη με το Αξίωμα Επαγωγής.
- Η Αρχή Καλής Διάταξης είναι μη-τετριμμένη ιδιότητα:
 - Λ.χ. το σύνολο των ακεραίων \mathbb{Z} δεν είναι καλώς διατεταγμένο.
 - Πάρτε για παράδειγμα το σύνολο $\text{Even} \subseteq \mathbb{Z}$ το σύνολο των άρτιων ακεραίων.
 - Το Even δεν έχει ελάχιστο στοιχείο.

Κατασκευάζοντας Ελάχιστο Αντιπαράδειγμα

Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε την Αρχή Καλής Διάταξης για τα υποσύνολα των φυσικών αριθμών για να δείξουμε την αλήθεια κάποιας ιδιότητας $\Phi(n)$. Ειδικότερα:

- 1 Θέλουμε να αποδείξουμε μια πρόταση της μορφής $\forall n \in \mathbb{N}, \Phi(n)$.
- 2 Υποθέτουμε (προς άτοπο) ότι η $\Phi(n)$ δεν ισχύει για όλους τους φυσικούς.
- 3 Θεωρούμε το σύνολο $C = \{n \in \mathbb{N} \mid \neg\Phi(n)\}$
- 4 Έστω $c_0 \in C$ το **ελάχιστο αντιπαράδειγμα**, δ.δ. το ελάχιστο στοιχείο του C .
- 5 Αποδεικνύουμε ότι το c_0 δεν μπορεί να υπάρξει!
- 6 Αυτό ολοκληρώνει το άτοπο.

Πρόβλημα 2: Θεμελιώδες Θεώρημα Αριθμητικής

Κάθε φυσικός αριθμός $n \in \mathbb{N}$, με $n > 1$ μπορεί να γραφτεί σαν γινόμενο πρώτων παραγόντων. Ειδικότερα, υπάρχουν p_1, p_2, \dots, p_k πρώτοι αριθμοί, τέτοιοι ώστε,

$$p_1 \cdot p_2 \cdots p_k = n$$

Συμβολισμός

Έστω δύο φυσικοί αριθμοί $a, b \in \mathbb{N}$. Θα λέμε ότι ο a *διαιρεί το* b , και θα το συμβολίζουμε με $a \mid b$, αν υπάρχει κάποιος φυσικός αριθμός $\lambda \in \mathbb{N}$, τέτοιος ώστε,

$$b = \lambda \cdot a$$

► Παρατηρούμε ότι αν $a \mid b$ και $a \mid c$, τότε $a \mid (b - c)$. Επειδή, $b = \lambda_1 \cdot a$ και $c = \lambda_2 \cdot a$, έχουμε $(b - c) = (\lambda_1 - \lambda_2)a$.

Ορισμός: Πρώτοι Αριθμοί

Έστω ένα φυσικός αριθμός $p \in \mathbb{N}$, θα λέμε ότι ο p είναι **πρώτος** αν δεν υπάρχει άλλος αριθμός $n \in \mathbb{N}$, με $n \neq 1, p$, τέτοιος ώστε $n \mid p$.

- ▶ Από το Θεμελιώδες Θεώρημα της Αριθμητικής βλέπουμε ότι από τους πρώτους αριθμούς μπορούμε να παράξουμε όλους τους φυσικούς αριθμούς.
- ▶ Οι αριθμοί που δεν είναι πρώτοι λέγονται **σύνθετοι**.

Αποδεικνύοντας το Θεμελιώδες Θεώρημα Αριθμητικής (1)

Πρόβλημα 2: Θεμελιώδες Θεώρημα Αριθμητικής (ΘΘΑ)

Κάθε φυσικός αριθμός $n \in \mathbb{N}$, με $n > 1$ μπορεί να γραφτεί σαν γινόμενο πρώτων παραγόντων. Ειδικότερα, υπάρχουν p_1, p_2, \dots, p_k πρώτοι αριθμοί, τέτοιοι ώστε,

$$p_1 \cdot p_2 \cdots p_k = n$$

Απόδειξη:

- 1 Θεωρούμε, προς άτοπο, ότι υπάρχει κάποιος φυσικός αριθμός $n \in \mathbb{N}$, που δεν μπορεί να γραφτεί σαν γινόμενο πρώτων παραγόντων, δ.δ. $\neg \Theta\Theta A(n)$.

Αποδεικνύοντας το Θεμελιώδες Θεώρημα Αριθμητικής (2)

2 Έστω C το σύνολο των αντιπαράδειγων, δ.δ.

$$C = \{n \in \mathbb{N} \mid \neg \Theta \Theta A(n)\}$$

3 Από Αρχή Καλής Διάταξης, έχουμε το ελάχιστο αντιπαράδειγμα $c_0 \in C$.

4 Εφόσον το c_0 είναι ένα αντιπαράδειγμα, έχουμε ότι το c_0 είναι σύνθετος. Δηλαδή, υπάρχουν αριθμοί $a, b < c_0$, τέτοιοι ώστε $a \cdot b = c_0$.

5 Επειδή, $a, b < c_0$, τότε $a, b \notin C$. Άρα μπορούν να γραφτούν σαν γινόμενο πρώτων παραγόντων.

6 Έστω $a = p_1^a \cdot p_2^a \dots p_k^a$ και $b = p_1^b \cdot p_2^b \dots p_\ell^b$.

7 Τότε, $c_0 = p_1^a \cdot p_2^a \dots p_k^a \cdot p_1^b \cdot p_2^b \dots p_\ell^b$.

8 Συνεπώς το c_0 δεν είναι αντιπαράδειγμα. Άτοπο!

- 1 Μαθηματική Επαγωγή
 - Κλειστοί Τύποι Αθροίσματος
- 2 Ελάχιστο Αντιπαράδειγμα: Αρχή Καλής Διάταξης
 - Θεμελιώδες Θεώρημα Αριθμητικής
- 3 Ύπαρξη Αντιπαραδείγματος
 - Θεώρημα του Ευκλείδη
- 4 Αρχή Περιστερώνων
- 5 Θεωρία Γραφημάτων
- 6 Bibliography

Πρόβλημα 3: Θεώρημα του Ευκλείδη

Υπάρχουν άπειροι πρώτοι αριθμοί.

- Στην απόδειξη που θα δούμε κατασκευάζουμε αντιπαράδειγμα, χωρίς όμως να φτάνουμε σε άτοπο.
- Η απόδειξη είχε πρωτοδημοσιευθεί στο 9ο Βιβλίο των *Στοιχείων*.
- Έχει παρουσιαστεί σαν παράδειγμα "της ομορφιάς των μαθηματικών" από τον G. H. Hardy στην "*Απολογία ενός Μαθηματικού*"

Θεώρημα του Ευκλείδη στην Αριθμοθεωρία: Απόδειξη (1)

Για κάθε πεπερασμένη λίστα πρώτων αριθμών θα δώσουμε έναν πρώτο ο οποίος δεν περιλαμβάνεται στην λίστα.

- 1 Θεωρούμε μια πεπερασμένη λίστα πρώτων αριθμών p_1, p_2, \dots, p_n .
- 2 Θα δείξουμε ότι υπάρχει τουλάχιστον ένας πρώτος αριθμός, ο οποίος δεν περιλαμβάνεται στην λίστα.
- 3 Έστω $P = p_1 \cdot p_2 \cdots p_n$. Θεωρούμε τον αριθμό $q = P + 1$.
- 4 Διακρίνουμε τις περιπτώσεις, είτε ο q είναι πρώτος, είτε όχι.
 - 1 Προφανώς, αν ο q είναι πρώτος, τότε έχουμε τελειώσει.
 - 2 Αν ο q δεν είναι πρώτος, τότε θα υπάρχει κάποιος πρώτος p , ο οποίος να διαιρεί τον q , δ.δ. $p \mid q$.

Θεώρημα του Ευκλείδη στην Αριθμοθεωρία: Απόδειξη (2)

Αν ο q δεν είναι πρώτος, τότε θα υπάρχει κάποιος πρώτος p , ο οποίος να διαιρεί τον q , δ.δ. $q \mid p$.

- 1 Αν ο πρώτος p είναι στην λίστα μας p_1, p_2, \dots, p_n , τότε θα πρέπει να διαιρεί τον P .
- 2 Αν διαιρεί τον P και το q , τότε $p \mid (P - q) = 1$.
- 3 Κανείς, όμως, πρώτος δεν διαιρεί το 1.
- 4 Άρα το p δεν μπορεί να βρίσκεται στην λίστα μας.

► Τελικά, είτε το $q = P + 1$, θα είναι πρώτος, είτε θα έχει κάποιον πρώτο διαιρέτη p , ο οποίος δεν είναι στην λίστα p_1, p_2, \dots, p_n .

Ο.Ε.Δ.

Θεώρημα του Ευκλείδη στην Αριθμοθεωρία: Ανασκόπηση

Η απόδειξη που είδαμε έχει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Φανταστείτε ότι έρχεται ένας φιλόδοξος συνάδελφος μας και λέει ότι κατάφερε να φτιάξει μια λίστα με όλους τους πρώτους αριθμούς.
- Ακολουθώντας την απόδειξη του Ευκλείδη κατασκευάζουμε τον αριθμό $q = P + 1$.
- Έπειτα, αποδεικνύουμε ότι είτε ο ίδιος ο q , θα είναι ένας πρώτος που δεν περιέχεται στην λίστα,
- είτε θα έχει έναν πρώτο διαιρέτη p που δεν περιέχεται στην λίστα.

► Παρατηρήστε ότι δεν κατασκευάζουμε κάποιον πρώτο ο οποίος να μην περιέχεται στην λίστα, αλλά αποδεικνύουμε ότι το σύνολο $\{q, p\}$ θα περιέχει τον πρώτο του αντιπαραδείγματος.

- 1 Μαθηματική Επαγωγή
 - Κλειστοί Τύποι Αθροίσματος
- 2 Ελάχιστο Αντιπαράδειγμα: Αρχή Καλής Διάταξης
 - Θεμελιώδες Θεώρημα Αριθμητικής
- 3 Ύπαρξη Αντιπαραδείγματος
 - Θεώρημα του Ευκλείδη
- 4 Αρχή Περιστερών
- 5 Θεωρία Γραφημάτων
- 6 Bibliography

Αρχή Περιστερώννα (Διαισθητικά)

Έστω ότι έχουμε $n + 1$ περιστέρια, και n περιστερώνες. Τότε, θα υπάρχουν τουλάχιστον 2 περιστέρια σε έναν περιστερώννα.

Αρχή Περιστερώννα (Τυπικά)

Έστω μια ακολουθία $n + 1$ αριθμών, a_1, a_2, \dots, a_{n+1} , όπου έχουμε επιλέξει τους όρους της ακολουθίας από το σύνολο $\{1, 2, \dots, n\}$. Τότε, θα υπάρχουν i, j , με $i \neq j$, τέτοια ώστε $a_i = a_j$.

Μια Απόδειξη με Αρχή Περιστερώνα (1)

Πρόβλημα 4

Υποθέστε μία ακολουθία φυσικών αριθμών a_1, a_2, \dots, a_n . Τότε, υπάρχει ένα διαδοχικό άθροισμα $a_k + a_{k+1} + \dots + a_{k+m}$ το οποίο να διαιρείται με το n .

► **Συμβολισμός:** Με $r = n \bmod m$ συμβολίζουμε το υπόλοιπο της διαίρεσης του n με το m .

Μια Απόδειξη με Αρχή Περιστερών (2)

Θεωρούμε τα ακόλουθα αθροίσματα:

$$s_1 = a_1$$

$$s_2 = a_1 + a_2$$

$$s_3 = a_1 + a_2 + a_3$$

$$\vdots$$

$$s_n = a_1 + a_2 + \cdots + a_n$$

- Τα παραπάνω αθροίσματα είναι όλα διαδοχικά, συνεπώς αν ένα από αυτά διαιρείται με το n έχουμε τελειώσει.
- Χωρίς βλάβη της γενικότητας, θεωρούμε ότι κάτι τέτοιο δεν ισχύει.

Μια Απόδειξη με Αρχή Περιστερώνα (3)

Θεωρούμε την ακολουθία υπολοίπων,

$$r_1 = s_1 \mod n$$

$$r_2 = s_2 \mod n$$

$$r_3 = s_3 \mod n$$

$$\vdots$$

$$r_n = s_n \mod n$$

- 1 Επειδή υποθέτουμε ότι κανένα από τα αθροίσματα s_i δεν διαιρείται με το n , τότε η ακολουθία r_1, \dots, r_n παίρνει τιμές στο $\{1, 2, \dots, n-1\}$.
- 2 Από Αρχή Περιστερώνα, υπάρχουν $i, j, i \neq j$ τέτοια ώστε $r_i = r_j$.
- 3 Τότε $s_i - s_j \mod n = 0$. Άρα $n \mid (s_i - s_j)$. Αν $i > j$ τότε $s_i - s_j$ διαδοχικό, διαφορετικά παίρνουμε $s_j - s_i$.

- 1 Μαθηματική Επαγωγή
 - Κλειστοί Τύποι Αθροίσματος
- 2 Ελάχιστο Αντιπαράδειγμα: Αρχή Καλής Διάταξης
 - Θεμελιώδες Θεώρημα Αριθμητικής
- 3 Ύπαρξη Αντιπαραδείγματος
 - Θεώρημα του Ευκλείδη
- 4 Αρχή Περιστερών
- 5 Θεωρία Γραφημάτων
- 6 Bibliography

- ▶ Ένα γράφημα σκοπό έχει να κωδικοποιήσει *συμμετρικές* σχέσεις πάνω σε ένα πεπερασμένο σύνολο.

Ορισμός: Γράφημα

Έστω ένα πεπερασμένο σύνολο V . Θεωρούμε, επιπλέον, ένα σύνολο ακμών E , τέτοιο ώστε,

$$E \subseteq \{\{u, v\} \mid u, v \in V, u \neq v\}.$$

Ονομάζουμε το ζεύγος $G = (V, E)$ *γράφημα*. Ονομάζουμε το σύνολο V , σύνολο *κόμβων* (ή κορυφών) και το σύνολο E , σύνολο *ακμών*.

Παράδειγμα Γραφήματος

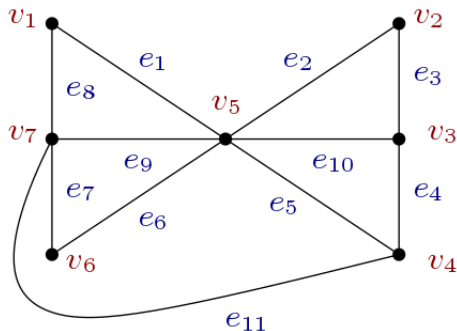

Figure 2: Ένα παράδειγμα γραφήματος $G = (V, E)$. Έχουμε $V = \{v_1, v_2, v_3, v_4, v_5, v_6, v_7\}$. Ενώ, $E = \{e_1, e_2, e_3, \dots, e_{11}\}$. Παρατηρήστε ότι οι ακμές είναι δι-σύνολα, λ.χ. $e_1 = \{v_1, v_5\}$, ή $e_2 = \{v_5, v_2\}$.

► Συμβολισμός:

- Με $N(v)$ συμβολίζουμε την **γειτονιά** του v , $N(v_7) = \{v_1, v_6, v_4\}$.
- Με $d(v)$ συμβολίζουμε το **βαθμό** του v , $d(v_7) = |N(v_7)| = 3$.

Ορισμός: Μονοπάτι

Ένα γράφημα $G = (V, E)$ θα το λέμε **μονοπάτι**, αν μπορούμε να γράψουμε όλους τους κόμβους του V σε μια ακολουθία v_1, \dots, v_n έτσι ώστε:

- 1 Κάθε διαδοχικό ζεύγος v_i, v_{i+1} συνδέεται με ακμή στο E .
- 2 Κάθε κόμβος v_i , εκτός του πρώτου και του τελευταίου, έχει βαθμό 2, $d(v_i) = 2$.
- 3 Οι κόμβοι v_1, v_n έχουν βαθμό 1, $d(v_1) = d(v_n) = 1$.

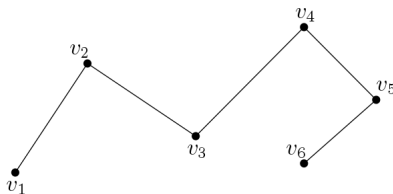

Figure 3: Παράδειγμα Μονοπατιού.

Ορισμός: Κύκλος

Ένα γράφημα $G = (V, E)$ θα το λέμε **κύκλος** αν μπορούμε να γράψουμε όλους τους κόμβους του V σε μια ακολουθία v_1, \dots, v_n έτσι ώστε:

- 1 Κάθε διαδοχικό ζεύγος v_i, v_{i+1} συνδέεται με ακμή στο E .
- 2 Κάθε κόμβος v_i έχει βαθμό 2, $d(v_i) = 2$.
- 3 Οι κόμβοι v_1, v_n συνδέονται με ακμή στο E .

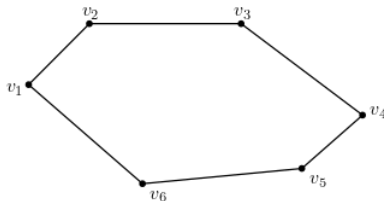

Figure 4: Παράδειγμα Κύκλου.

Ορισμός: Συνεκτικότητα

Έστω ένα γράφημα $G = (V, E)$. Θα λέμε ότι το G είναι **συνεκτικό** αν οποιοδήποτε δύο κόμβοι v_i, v_j συνδέονται με μονοπάτι στο G . Αν το G δεν είναι συνεκτικό, θα λέμε τα **μεγιστικά συνεκτικά τμήματα** του G **συνεκτικές συνιστώσες** του G .

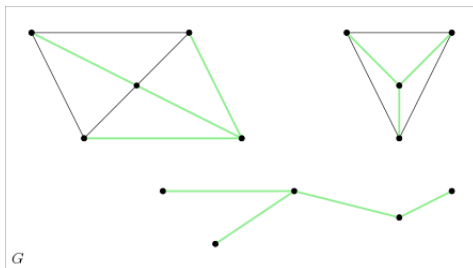

Figure 5: Ένα γράφημα το οποίο έχει 3 συνεκτικές συνιστώσες.

Ορισμός: Δέντρο

Έστω ένα γράφημα $G = (V, E)$, θα λέμε ότι το G είναι **δέντρο**, αν ισχύουν τα ακόλουθα:

- 1 Το G είναι *συνεκτικό*.
- 2 Το G δεν περιέχει κάποιον κύκλο.

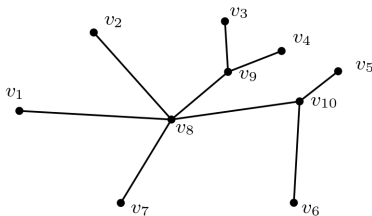

Figure 6: Ένα παράδειγμα δέντρου.

► **Παρατήρηση:** Σε αντίθεση με τις Δομές Δεδομένων, τα δέντρα στην Θεωρία Γραφημάτων δεν έχουν ρίζα.

Ένα Πρόβλημα στην Θεωρία Γραφημάτων (1)

Πρόβλημα 5

Έστω ένα δέντρο $T = (V, E)$. Το T έχει τουλάχιστον δύο φύλλα, δ.δ. υπάρχουν δύο κόμβοι $v_1, v_2 \in V$, με $d(v_1) = d(v_2) = 1$.

Ένα Πρόβλημα στην Θεωρία Γραφημάτων (2)

Πρόβλημα 5

Έστω ένα δέντρο $T = (V, E)$. Το T έχει τουλάχιστον δύο φύλλα, δ.δ. υπάρχουν δύο κόμβοι $v_1, v_2 \in V$, με $d(v_1) = d(v_2) = 1$.

Απόδειξη:

- 1 Έστω ένα μονοπάτι P στο T , το οποίο συνδέει δύο κόμβους v_1, v_n .
- 2 Απαιτούμε το P να είναι *μεγιστικό*, δ.δ. δεν μπορούμε να προσθέσουμε άλλους κόμβους του T στο P και να παραμείνει μονοπάτι.
- 3 Τότε, $d(v_1) = d(v_n) = 1$, διαφορετικά το P δεν θα ήταν μεγιστικό.

Ο.Ε.Δ.

Από την Απόδειξη στο Αλγόριθμο (1)

- 1 Μπορούμε να σκεφτούμε ότι ο ισχυρισμός του Προβλήματος 5 είναι *τετριμμένος*, προφανώς ένα δέντρο θα έχει δύο φύλλα.
- 2 Σε μικρά δέντρα μπορούμε να διαπιστώσουμε αυτό το γεγονός "με το μάτι".
- 3 Τι συμβαίνει, όμως, όταν έχουμε ένα δέντρο με 100, 1000, ή 1.000.000 κόμβους;
- 4 Το γεγονός δεν είναι τόσο προφανές!
- 5 Η απόδειξη παραπάνω είναι *κατασκευαστική*.
- 6 Μπορούμε να γράψουμε έναν αλγόριθμο για την εύρεση φύλλων σε μεγάλα γραφήματα.

Από την Απόδειξη στον Αλγόριθμο (2)

Αλγόριθμος: Εύρεση Φύλλων

Είσοδος: Ένα δέντρο $T = (V, E)$

Έξοδος: ℓ ένα φύλλο του T .

- ❶ Διάλεξε έναν τυχαίο κόμβο $\ell \in V$.
// Κρατάμε τον παλιό κόμβο, ώστε ο αλγόριθμος να μην πηγαίνει "μπρος-πίσω" πάνω σε μια ακμή.
- ❷ $\ell_{\text{old}} \leftarrow \text{null}$
- ❸ Όσο $(N(\ell) \setminus \ell_{\text{old}}) \neq \emptyset$ επανάλαβε:
 - ❶ Διάλεξε $\ell' \in (N(\ell) \setminus \ell_{\text{old}})$ έναν τυχαίο γείτονα του ℓ .
 - ❷ $\ell_{\text{old}} \leftarrow \ell$
 - ❸ $\ell \leftarrow \ell'$
- ❹ Επέστρεψε ℓ

Αλγόριθμος είναι να γράφεις πρόγραμμα με ένα γαμόγελο στα χείλη.
– Χρήστος Παπαδημητρίου

- 1 Μαθηματική Επαγωγή
 - Κλειστοί Τύποι Αθροίσματος
- 2 Ελάχιστο Αντιπαράδειγμα: Αρχή Καλής Διάταξης
 - Θεμελιώδες Θεώρημα Αριθμητικής
- 3 Ύπαρξη Αντιπαραδείγματος
 - Θεώρημα του Ευκλείδη
- 4 Αρχή Περιστερών
- 5 Θεωρία Γραφημάτων
- 6 Bibliography

E. LEHMAN, F. LEIGHTON, THOMSON, AND R. MEYER, ALBERT, *Mathematics for computer science*, 2017.

<https://courses.csail.mit.edu/6.042/spring17/mcs.pdf>.